

Dr hab. Wojciech Mrozowicz, prof. UWr
Instytut Historyczny
Uniwersytetu Wrocławskiego

INSTYTUT HISTORII PAN	
Wpłynęło: 08.08.2025	Znak: elektro
Ref: 14.08.2025	Zat: p. p. p.

Wp 12.08.25
Inyja
R

Recenzja osiągnięcia naukowego dr. Marcina Grulkowskiego pt. *Privilegia Casimiriana. Przywileje króla Kazimierza IV Jagiellończyka dla Gdańska z okresu wojny trzynastoletniej* (Gdańsk 2023) oraz jego dorobku naukowego w związku z wnioskiem o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych, dyscyplinie historia, z dnia 23 XII 2024 r.

Informacje ogólne. Dr Marcin Grulkowski w 2003 r. ukończył studia w zakresie historii na Uniwersytecie Gdańskim. Tam też w 2009 r. uzyskał stopień naukowy doktora historii na podstawie rozprawy pt. *Najstarsze księgi miejskie Głównego Miasta Gdańska*, napisanej pod opieką promotorską prof. Beaty Możejko. W 2006 r. dr M. Grulkowski został zatrudniony w Instytucie Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk, gdzie, w Zakładzie Dziejów Pomorza – Pracowni Historii Gdańska i Dziejów Morskich Polski, pracuje do dzisiaj.

Osiągnięcie naukowe. Osiągnięcie naukowe przedłożone w procedurze habilitacyjnej dr. M. Grulkowskiego znakomicie koresponduje z jego wcześniejszą aktywnością naukową. Szczególne miejsce zajmuje w badaniach naukowych Habilitanta Głównie Miasto Gdańsk i jego spuścizna kancelaryjna (zwłaszcza księgi miejskie, w tym kamlarskie i małoletnich). Osiągnięciem tym jest publikacja pt. *Privilegia Casimiriana. Przywileje króla Kazimierza IV Jagiellończyka dla Gdańska z okresu wojny trzynastoletniej*. Została ona opublikowana w 2023 r. jako tom otwierający nową serię pt. *Źródła do Dziejów Gdańska* przez Muzeum Gdańska. Wprawdzie wydawca ten nie został umieszczony w *Wykazie wydawnictw publikujących recenzowane monografie naukowe* z 22 VII 2021 r., jednak publikacja spełnia wszelkie rygory stawiane monografiom naukowym. Jej recenzentem był prof. Roman Czaja, renomowany uczonec z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika. Została omówiona w jednym z najważniejszych naukowych polskich czasopism mediewistycznych, to jest w „Rocznikach Historycznych”. Jej w pełni naukowy charakter potwierdzają także

W. Mrozowicz

nagrody, którymi została wyróżniona. W konkursie Narodowego Instytutu Muzeów pn. Muzealna Książka Roku za rok 2023 uzyskała pierwszą nagrodę w kategorii Wydawnictw naukowych, natomiast w konkursie „Studiów Źródłoznawczych” im. Stefana Krzysztofa Kuczyńskiego w kategorii Edycje źródłowe – trzecią nagrodę. Do tych nagród dochodzi jeszcze nominacja do Pomorskiej Nagrody Literackiej *Wiatr od morza* oraz nagroda Miasta Gdańska w dziedzinie kultury *Splendor Gedanensis*. O walorach naukowych publikacji dr. M. Grulkowskiego będzie mowa w dalszym ciągu. W każdym razie, w moim przekonaniu, mimo wspomnianej niedoskonałości formalnej, z powodzeniem spełnia kryteria naukowości stawiane osiągnięciu naukowemu.

Podjęte w książce dr. M. Grulkowskiego badania nad przywilejami Kazimierza Jagiellończyka dla Gdańska nawiązują do wcześniejszych studiów Mariana Biskupa, wspomnianego Romana Czai oraz samego Habilitanta. Ich znaczenie dla poznania historii Gdańska jest fundamentalne, przywileje kazimierzowskie stanowią bowiem ważny etap na drodze do zdobycia przez miasto autonomii prawnej i gospodarczej i zerwania zależności od Państwa Zakonu Krzyżackiego, a ukształtowany dzięki nim ustrój prawny stworzył podstawy funkcjonowania Gdańska w epoce nowożytnej.

Publikacja dr. M. Grulkowskiego została podzielona na dwie części, które składają się z siedmiu rozdziałów – odpowiednio pięciu i dwóch. Swoje cele zadeklarował Habilitant we Wstępie: pierwszym, jaki sobie wytyczył, było „ukazanie roli, jaką w historii Gdańska odegrały przywileje nadane przez Kazimierza IV Jagiellończyka w okresie wojny trzydziestoletniej”. Jako drugi cel została wskazana „pełna edycja wspomnianych dokumentów” (s. 14). Tak określone cele zostały przypisane odpowiednio do obu wspomnianych części. Koncepcja ich podziału na rozdziały wydaje się logiczna i poprawna. Zabrakło natomiast (we Wstępie) bliższego uzasadnienia konstrukcji pracy i charakterystyki przyjętej procedury badawczej. Z tego punktu widzenia nie jest również przekonująca rezygnacja z jakiegoś rozdziału podsumowującego, zbierającego osiągnięte wyniki. Z pewnością nie może takowego zastąpić anglojęzyczne streszczenie.

Pierwszą z części rozpoczyna rozdział poświęcony „przywilejowi w myśli polityczno-prawnej średniowiecza i czasów nowożytnych”. Dzięki niemu czytelnik uzyskał możliwość poznania fenomenu *przywileju* – jego definicji i wypowiedzi wybranych średniowiecznych i nowożytnych znawców prawa. W dalszym ciągu Autor skupił się na charakterystyce roli przywilejów w Państwie Zakonu Krzyżackiego i w Prusach Królewskich,

W. Pini

gdzie pod tym terminem rozumiano dokumenty wprowadzające rozmaite uprawnienia zwane *wolnościami (freiheiten)*. Obowiązujące w miastach regulacje prawne dzieliły się na krajowe, hanzeatyckie i miejskie.

W rozdziale drugim, najobszerniejszym w pracy, tytułowe przywileje kazimierzowskie zostały przedstawione „w kontekście badań historyczno-prawnych” (autoreferat), to jest została ukazana ich historia archiwalna i sposób wykorzystywania przez władze miejskie, w tym kontrolowanie dostępu do oryginałów. Ciekawe są zwłaszcza charakterystyki wykorzystania przywilejów w publicystyce i historiografii w epoce nowożytnej po XX w. W oczy rzucają się odmienne oceny znaczenia przywilejów z perspektywy polskiej, podkreślającej związki Gdańska (i Prus) z Polską z jednej strony, a z drugiej – argumenty niemieckie, podnoszące niezależność miasta od Rzeczypospolitej, szczególnie od 1793 r., czyli od II rozbioru Polski.

Po tych zawartych w pierwszych dwóch rozdziałach wprowadzających rozważaniach dr M. Grulkowski przeszedł do omówienia sytuacji Gdańska przed wydaniem przywilejów przez Kazimierza Jagiellończyka, kiedy miasto znajdowało się pod panowaniem krzyżackim. Z punktu widzenia uprawnień miejskich kluczowe znaczenie miały przywileje lokacyjne wystawiane przez władze Zakonu Krzyżackiego w 1342, 1377, 1378 i 1380 r. (nie wszystkie dochowały się). Na ich podstawie Habilitant w tabelarycznym zestawieniu przedstawił uprawnienia, którymi cieszyły się Główne Miasto Gdańsk i Młode Miasto, ponadto ukazał ciążące na nich obowiązki oraz prerogatywy instytucji kościelnych, w tym samego Zakonu Krzyżackiego, wobec wspomnianych ośrodków miejskich. Omówił także gwarancje bezpieczeństwa handlu, które kupiectwo gdańskie posiadało dzięki przynależności do Hanzy niemieckiej. Istotne dla zrozumienia genezy przywilejów króla Kazimierza Jagiellończyka dla Gdańska jest omówienie „kwestii spornych” ze zwierzchnikiem terytorialnym, to jest Zakonem Krzyżackim, rodzących się w związku z funkcjonowaniem zakonnego systemu finansowego i ingerencjami w obronność miasta. Kwestie te – konkluduje Autor – wpłynęły „w ogromnym stopniu na postulaty, jakie wobec nowej władzy króla polskiego wysuwała rada miejska” (s. 130).

Działania poprzedzające bezpośrednio uzyskanie przywilejów królewskich przez gdańszczan ukazał dr M. Grulkowski w kolejnym rozdziale (4). W pierwszej kolejności były to dobrze znany akt inkorporacji Prus przez Królestwo Polskie z 6 III 1454 r. oraz przedłużające się działania wojny trzynastoletniej. Autor przekonująco wykazał, że u podstaw

W. Pini

decyzji o wydaniu przywilejów dla Gdańska przez króla Kazimierza Jagiellończyka stała konieczność finansowania wojsk królewskich. Potwierdziła to zwłaszcza analiza rejestrów pożyczek przymusowych, udzielanych przez mieszczan w pierwszych latach wojny trzynastoletniej.

Natomiast charakterystyce roli, jaką odgrywały przywileje kazimierzowskie już po ich nadaniu, został poświęcony rozdział piąty, zamykający pierwszą część rozprawy. Dla Gdańska było ważne, aby kolejni władcy polscy respektowali uprawnienia miasta, stąd podejmowane były zabiegi mające na celu potwierdzenie posiadanych przywilejów. Działo się tak aż po wiek XVIII. Królowie polscy dążyli do ograniczenia kompetencji miasta i kontrolowania jego finansów, jednak zabiegi gdańszczan, w tym płacenie wysokich kwot na rzecz Korony, sprawiały, że przywileje wciąż były odnawiane aż do rozbiorów. Wtedy, już w czasach pruskich, doszło do ustalenia nowego ustroju miasta, reformowanego dalej w ciągu XIX w.

W drugiej części pracy została zaprezentowana analiza dyplomatyczna czterech przywilejów kazimierzowskich oraz one same przedstawione w postaci edycji oryginalnych tekstów źródłowych i ich tłumaczeń na język polski. W rozdziale szóstym Autor scharakteryzował cechy zewnętrzne poszczególnych dokumentów, to jest materiał pisarski (bardzo ogólnie), pismo, zdobienia, pieczęcie. Następnie zajął się cechami wewnętrznymi badanych przywilejów. Z uznaniem należy przyjąć tabelaryczną analizę formuł dyplomatycznych oraz odtworzenie etapów w procesie powstawania dokumentów w kancelarii królewskiej. Zauważyłem praktycznie pominięcie kwestii charakterystyki języka niemieckiego użytego w badanych przywilejach. Choć raczej to zagadnienie dla germanistów mediewistycznych, to jednak można by się spodziewać choćby ogólnego określenia dialektologicznego języka, który posłużył jako narzędzie do spisania przywilejów Kazimierza Jagiellończyka. Ciekawe byłoby też rozważenie kwestii wpływu odbiorców, to jest gdańszczan, na szatę językową królewskich dokumentów (por. s. 175, gdzie tylko kilka ogólnych uwag o niemieczyźnie w praktyce kancelarii królewskiej w XV w.).

Ostatni, siódmy rozdział pracy, to krytyczne wydanie czterech badanych przywilejów Kazimierza Jagiellończyka. Poprzedza je nota edytorska objaśniająca treściwie przyjęte zasady wydania. Co ważne z uwagi na specyfikę wydawanych materiałów, Habilitant odwołał się nie tylko do instrukcji wydawniczej dla źródeł sprzed połowy XVI w. Adama Wolffa z 1957 r., lecz również do kompaktowych zasad wydawania źródeł

niemieckojęzycznych z XIV-XVI w. zaprezentowanych przez Matthiasa Thumsera. Ponadto trzy z wydawanych oryginalnych tekstów źródłowych zostały przetłumaczone na język polski, natomiast jako przekład dokumentu nr 2 zostało wykorzystane jego XVII-wieczne staropolskie tłumaczenie – zostało ono podane do druku według zasad z instrukcji Kazimierza Lepszego dla wydawania źródeł nowożytnych.

Wydania przywilejów kazimierzowskich dla Gdańska świadczą o bardzo dobrym opanowaniu przez Habilitanta warsztatu edytorskiego i zostały opracowane z dużą starannością. Oryginał każdego z przywilejów został szczegółowo opisany. Ponadto skrupulatnie zostały zestawione ich późniejsze przekazy (również fragmentaryczne; odrębnie zaginione) oraz dotychczasowe wydania. Do samej edycji tekstów przywilejów mam tylko pojedyncze uwagi, nieobniżające mojej wysokiej jej oceny. Szkoda, że dr M. Grulkowski nie zadbał, aby teksty publikowanych źródeł były lepiej zsynchronizowane z ich polskimi tłumaczeniami, choć może to uwaga adresowana bardziej do redaktorów wydawnictwa aniżeli do Autora. Należałoby też oddawać drukiem rozstrzelonym wyrazy obcojęzyczne w tekście źródłowym (por. instrukcja A. Wolffa), jak na przykład *Visitacionis Marie*. Sondażowe porównanie edycji z faksymiliami oryginałów, zasadnie dołączonymi do rozprawy, przekonuje co do poprawności prac edytorskich podjętych przez Habilitanta. Zauważyłem jedynie: w dokumencie nr 2 literówkę w odczycie formuły korroboracyjnej – w wydaniu jest *angehangenem*, a winno być *angehangennem*; natomiast w formule datacyjnej dokumentu nr 4 znalazłem błąd literowy zmieniający sens wypowiedzi – jest *Hym-melfarth neste* zamiast *ueste* (tj. *Feste*).

Do pracy dr. M. Grulkowskiego została dołączona obszerna bibliografia. Zawarty w niej materiał został podzielony, formalnie, na trzy części: źródła archiwalne, drukowane oraz opracowania. Z recenzenckiego obowiązku muszę jednak odnotować pewne, nie-liczne pominięcia, np. brakuje *Dyplomatyki staropolskiej* pod red. Tomasza Jurka (Warszawa 2015, z tego tomu jest tylko artykuł Tomasza Jurka i Krzysztofa Skupieńskiego pt. *Wprowadzenie do dyplomatyki*) czy Eustachego Nowickiego *Studyów nad kancelaryą koronną Kazimierza Jagiellończyka* (Lwów 1912; nb. tę pracę ostro skrytykował Stanisław Kętrzyński).

Pozostałe osiągnięcia naukowe. Do pozostałych osiągnięć naukowych dr. M. Grulkowskiego, często korespondujących z tematyką rozprawy habilitacyjnej, należą w

W. P.

pierwszej kolejności publikacje, w sumie przeszło 60 pozycji. Ich prezentację wypada rozpocząć od wydania książkowego rozszerzonej wersji doktoratu poświęconego najstarszym księgom Głównego Miasta Gdańska z XIV i początku XV w. (2015). Praca ta spotkała się z życzliwym przyjęciem w środowisku naukowym w Polsce i w Niemczech, o czym świadczą opublikowane recenzje. Zgodnie z Google Scholar Habilitant i jego praca stały się dobrze rozpoznawalne (18 cytowań). Samodzielnie bądź we współpracy z innymi badaczami dr M. Grulkowski wydawał źródła związane z Gdańskiem – łącznie cztery tomy. W tej grupie publikacji wyróżniają się edycje najstarszych ksiąg kamlarskich (2016) oraz ksiąg małoletnich Głównego Miasta Gdańska (2017). Ważne miejsce zajmuje też wydanie jednego z tomów dokumentów i listów z epoki jagiellońskiej z Archiwum Państwowego w Gdańsku (2023, wraz z Adamem Kozakiem, Adamem Szwedą i Sobięstawem Szybrowskim). W moim przekonaniu ta szeroko zakrojona aktywność edytorska Habilitanta wymaga szczególnego zaakcentowania, dzięki niej bowiem zostały udostępnione szerokiemu gronu badaczy źródła wcześniej wykorzystywane tylko w ograniczonym zakresie albo w ogóle w badaniach nieobecne, natomiast metoda edytorska, jakkolwiek zgodna z obowiązującymi standardami, to jednak wprowadza pewne nowe rozwiązania o charakterze modelowym, ważne dla przyszłych edycji źródeł powstających w kancelariach miejskich.

Wśród licznych artykułów dominują prace polskojęzyczne, spotkać też można prace publikowane w językach obcych (niemieckim, angielskim, czeskim), tak w Polsce, jak i za granicą. Ukazywały się one przeważnie w opracowaniach zbiorowych, a kilka artykułów zostało wydanych w punktowanych fachowych czasopismach polskich („Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych”, „Studia Źródłoznawcze” – tu dwa artykuły, „Klio”, „Studia z Dziejów Średniowiecza” – dwa artykuły, „Acta Poloniae Historica”). Niektóre artykuły są bardzo obszerne i liczą po kilkadziesiąt, nawet 70 stron. Warto podkreślić, że dr M. Grulkowski w swoich badaniach koncentruje się wprawdzie na późnym średniowieczu, śmiało jednak przekracza granice tej epoki, podejmując tematykę sytuującą się w czasach nowożytnych, a przypadku niektórych studiów sięga również XIX i XX w. Artykuły odzwierciedlają szerokie zainteresowania naukowe Habilitanta, ukazują też jego dojrzały warsztat naukowy, sprawność w wykorzystaniu źródeł, tak oryginalnych dokumentów i ksiąg archiwalnych, jak również publikowanych, odnajdywanych w gąszczu wydawnictw źródłowych. Pod względem tematyki jego artykuły obejmują różne aspekty dziejów miast,

W. Dm.

przede wszystkim Gdańska, ale też miast hanzeatyckich. W szczególności znajdują się tu opracowania z zakresu źródłoznawstwa, historii ustrojowo-prawnej, historii gospodarczej i społecznej, urbanistyki, polityki finansowej, po antropologię historyczną. Ważne miejsce zajmują studia z historii historiografii, związanej przede wszystkim z Gdańskiem. Habilitant jest również autorem artykułów i haseł biograficznych w wydawnictwach encyklopedyczno-słownikowych. Wśród dalszych publikacji na uwagę zasługują zwłaszcza recenzje, świadczące, że dr M. Grulkowski nie ma problemów z aktywnym włączaniem się w dyskusję naukową. Jako recenzent przygotowuje ponadto, na zlecenie redakcji czasopism naukowych oraz innych wydawców, opinie na temat materiałów składanych tamże do publikacji.

Istotnym obszarem aktywności naukowej dr. M. Grulkowskiego jest udział w realizacji projektów badawczych finansowanych ze środków krajowych i zagranicznych. Był m.in. kierownikiem projektu Narodowego Centrum Nauki poświęconego wydaniu ksiąg kamlarskich Głównego Miasta Gdańska (zwieńczonego sukcesem). Uczestniczył też w projektach w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki, w tym w tzw. grantie jagiellońskim, w którego ramach przygotował wydanie niemieckojęzycznych dokumentów i listów duchowieństwa, urzędników, szlachty i miast polskich ze zbiorów Archiwum Państwowym w Gdańsku.

Wśród dokonań naukowych dr. M. Grulkowskiego jest również udział w międzynarodowym, nowatorskim przedsięwzięciu badawczym pn. *GeldKunstNetz. Rechnungsbücher der Stettin-Danziger Kaufmannbankiersfamilie Loitz. Kommentierte Online-Edition und Netzwerkanalyse*. Jego efektem jest wydanie online na stronie Uniwersytetu Ludwika Maksymiliana w Monachium 16 ksiąg rachunkowych rodziny kupiecko-bankierskiej Loitzów, która prowadziła swoją działalność w Szczecinie i Gdańsku. Wydaniu tekstów wraz z podobizną oryginału towarzyszy analityczne opracowanie materiału źródłowego pod kątem aktywności rodziny Loitzów w sferze artystycznej, jakkolwiek wydane źródła posiadają również wielkie znaczenie z punktu widzenia badania działalności finansowo-handlowej w miastach hanzeatyckich. Nie jest jasne, jaką rolę w opracowaniu strony internetowej odegrał dr M. Grulkowski. Sama strona pozwala tylko w części określić jego zakres zaangażowania w przygotowanie tej edycji, a jest to możliwe tylko dzięki autoreferatowi. Zauważę tu jednak, że zachodzi niezgodność między informacjami autoreferatu i samej strony w odniesieniu do transkrypcji, którą miał wykonać Habilitant, według strony zaś

W. Rumi

Giulia Simonini. Dr M. Grulkowski też pewnie nie jest odpowiedzialny za inne dostrzeżone problemy związane z funkcjonowaniem tej strony, m.in. brak opisu projektu, niemożliwość skorzystania z bazy danych (próby jej uruchomienia kończyły się komunikatem „An error occurred while connecting to the database”) czy „aktualności” urywające się w 2019 r.

Na marginesie należy zauważyć, że przykład strony *GeldKunstNetz* potwierdza obawy o losy projektów, które z założenia mają kończyć się publikacją internetową, które jednak po zakończeniu realizacji projektu, zarazem jego finansowania, nie są odpowiednio serwisowane od strony technicznej ani aktualizowane.

Inna aktywność naukowa, popularyzatorska, dydaktyczna. Dr M. Grulkowski aktywnie uczestniczy w polskim i międzynarodowym życiu naukowym, pojawiając się regularnie w krajowych i zagranicznych instytucjach naukowych i uczestnicząc w rozmaitych przedsięwzięciach badawczych bądź w innych formach współpracy naukowej. Brał m.in. udział w stosunkowo licznych konferencjach naukowych – według autoreferatu było ich 32, z czego 14 to konferencje międzynarodowe, w większości zagraniczne (najwięcej w Niemczech, ale też w Czechach, Wielkiej Brytanii). Jedną z tych konferencji organizował jako kurator. Paręnaście razy był stypendystą bądź podejmował wyjazdy badawcze finansowane z innych środków (również własnych) za granicę, co miało znaczący wpływ na uzyskiwane wyniki badań. Współpraca międzynarodowa zaowocowała również wykładem gościnnym na Uniwersytecie Chrystiana Albrechta w Kilonii oraz wspomnianym uczestnictwem w projekcie udostępnienia 16 ksiąg rachunkowych rodziny Loitzów, realizowanym w Monachium.

Zajmując się różnorodnymi aspektami przeszłości Gdańska, dr M. Grulkowski wykorzystując swoje kompetencje angażował się w życie kulturalne lokalnej społeczności miejskiej. Na podkreślenie zasługuje jego udział w organizacji wystaw w gdańskich placówkach muzealnych, włączanie się w przygotowanie publikacji regionalnych czy wreszcie praca w redakcjach regionalnych czasopism historycznych („Studia z Dziejów Średniowiecza”, „Gdański Notatnik Historyczny”). Do działań dr. M. Grulkowskiego upowszechniających wiedzę o przeszłości Gdańska i regionu należą też wykłady popularyzatorskie w miejskich placówkach kulturalnych oraz wypowiedzi na antenie lokalnego radia. Stosunkowo skromne są dokonania Habilitanta na niwie dydaktyki akademickiej, jednak

w pełni usprawiedliwia je obrana droga kariery powiązana z gabinetowym sposobem historii w strukturach Polskiej Akademii Nauk. Mimo to prowadził zajęcia z zakresu gedani-styki w Instytucie Historii Uniwersytetu Gdańskiego. Różne zajęcia dydaktyczne prowadził ponadto na poziomie licealnym (w I LO w Kościerzynie), przygotowując m.in. uczniów do udziału w Olimpiadzie Mediewistycznej oraz organizując dla nich terenowe zajęcia historyczno-krajoznawcze.

Wniosek habilitacyjny. Udostępniona mi dokumentacja towarzysząca wnioskowi o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego jest szczegółowa i obszerna. Mam tylko drobne uwagi formalne: w autoreferacie została przekręcona nazwa Uniwersytetu Ludwika Maksymiliana w Monachium – raz jest podawana poprawnie, innym razem pojawia się jako patron uczelni Juliusz Maksymilian; nie wiadomo czemu w jednym i drugim przypadku imiona patrona Uniwersytetu zostały połączone spójnikiem *i*. Podobnie Christian-Albrechts-Universität w Kilonii stał się „Uniwersytetem Chrystiana i Albrechta”.

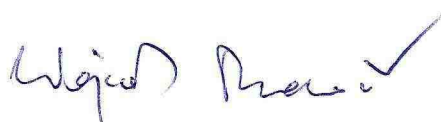
Na marginesie dodam też, że jako recenzent odczuwałem pewien niedosyt związany z nieudostępnieniem do oceny innych – poza książką habilitacyjną – publikacji Habilitanta, co było standardem we wcześniejszych postępowaniach.

Podsumowanie. Moja ocena osiągnięcia naukowego przedstawionego przez dr. M. Grulkowskiego, w postaci monografii pt. *Privilegia Casimiriana. Przywileje króla Kazimierza IV Jagiellończyka dla Gdańska*, jest wysoka. Uznaję, że wnosi ono znaczny wkład w rozwój dyscypliny naukowej historia. Również pozostałe publikacje Habilitanta należące do jego dorobku naukowego zasługują na wysoką ocenę. Wyróżniają się one różnorodnością tematyczną i oryginalnością poruszanych problemów. Odzwierciedlone w nich własne badania prowadzone są z wykorzystaniem szerokiej gamy źródeł, tak rękopiśmienne, jak i drukowanych. Odwołania do źródeł, jak również ich edycje krytyczne, potwierdzają bardzo dobre opanowanie warsztatu badawczego, a także języków, w pierwszej kolejności języka niemieckiego, niezbędnych do kompetentnego obcowania ze źródłami oraz sięgania do bogatej literatury przedmiotu. Publikacje Habilitanta świetnie dopełniają historiograficzny wyłaniający się z tej literatury obraz przeszłości Gdańska oraz jego relacji z Polską i ze światem hanzeatyckim. Także inne aspekty działalności naukowej i okołonaukowej, obejmujące aktywność w krytyce historycznej, udział w licznych zagranicznych i

W. M.

krajowych konferencjach naukowych czy działalność popularyzatorska, zasługują na wysoką ocenę.

Na tej podstawie uznaję, że zostały spełnione wymogi określone w ustawie *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* z 20 VII 2018 r. do ubiegania się przez dr. M. Grulkowskiego o przyznanie stopnia doktora habilitowanego, stąd z przekonaniem wnoszę, by dopuścić go do dalszych etapów procedowania w postępowaniu habilitacyjnym.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Wojciech Mrozowicz', followed by a checkmark.

/Wojciech Mrozowicz/